

EESTI ADVOKATUUR

TÖÖÕIGUSE KOMISJON

Tööõiguse komisjoni istungi protokoll nr 37

29.10.2025 (kl 15.00-16.45)

Istungit juhatas Anne Värvimann ja protokollis Katrin Sarap.

Istungist võtsid osa komisjoni liikmed Anne Värvimann, Anu Kirss, Rando Maisvee, Katrin Sarap. Videokõne teel Jaanika Reilik-Bakhoff, Hanna Pahk.

Puudusid etteavitamisega: Pirkko-Liis Harkmaa ja Karina Paatsi.

Päevakord:

- I. **Sisend töövaidluse lahendamise seaduse ja teiste seaduste muutmise seadusele (eelnõu 15.10.2025).**

Tööõiguse komisjoni arvamus ja ettepanekud:

1. Eelnõu eesmärk.

Töövaidluskomisjon (TVK) on kohtuväline töövaidlusi lahendav organ. Töövaidluskomisjoni ülesanne on menetlus läbi viia eesmärgipäraselt ja efektiivselt ning töövaidlus lahendada õigesti, võimalikult lihtsalt, kiirelt ja väikeste kuludega (TvLS § 13 lg 1). Ehk TvLS peab menetluse poolele olema arusaadav ilma õiguslaste teadmisteta.

Eelnõu seletuskirja kohaselt muudetakse töövaidluste lahendamine lihtsamaks, kiiremaks, tõhusamaks ja paindlikumaks, parandatakse õiguselgust ning töövaidluste lahendamise kvaliteeti.

Tööõiguse komisjon mõistab seda eesmärki, kuid on arvamusel, et eelnõuga seda eesmärki ei saavutata. Eelnõu muudatuste kohaselt on TVK-sse pöörduval isikul vaja menetluslikest küsimustest aru saamiseks pöörduda õigusteadmistega isiku poole, mis teeb menetluse kalliks ning ei täida eesmärki, mille kohaselt peab menetluse lahendamine toimuma väikeste kuludega. Eelnõu sisaldab suurel hulgal viiteid TsMS-le, millest arusaamist ei saa eeldada TVK menetluse poolelt, eelkõige füüsiliselt isikult. Eelnõus kajastatud muudatustega soovitakse pigem lahendada töövaidluskomisjoni liikmete jaoks olulisi murekohti, mitte menetluse poolte omasid.

Ettepanek: Tööõiguse komisjon teeb ettepaneku (1) jätta eelnõust välja tarbetud viiteid ja kantseliit, mis muudavad menetluse poole jaoks TvLS arusaamatuks ning tekitavad vajaduse lepingulise esindaja järele; (2) TvLS muudatuste tegemisel lähtuda üldisest põhimõttest, mille kohaselt kõikides reguleerimata küsimustes lähtub menetleja menetluse üldpõhimõtetest ja TsMS-st. Selliselt saab töövaidluskomisjon menetluslikes küsimustes tugineda TsMS-ile ning TvLS ei ole menetluse poolele liigselt koormatud TsMS viidetega.

2. Ettepanekud eelnõu sisuliste muudatuste osas

- 2.1 **Eelnõu punktiga 3** täiendatakse § 2 lõiget 2 põhimõttega, et seadust ei kohaldata tööjõumaksude maksmata jätmisest tulenevatele vaidlustele. Maksuvaidlus on spetsiifilise valdkonna vaidlus, mis ei kuulu TVK pädevusse. Maksuvaidlusesse peaks olema kaasatud poolena või kolmanda isikuna maksuhaldur ning need vaidlused on olemuselt haldusõiguslikud, kuid TVK eesmärk on lahendada tsiviilvaidlusi.

TVK eesmärgiga jõuda kiire lahenduseni on vastuolus olukorrad, kus näiteks võlaõigusliku lepingu ümberklassifitseerimine töölepinguks eeldaks, et TVK peab hakkama hindama, kui palju makse on vale lepinguliigi tõttu jäänud riigile tasumata ning kui suures ulatuses tuleks neid lisaks tasuda.

Ettepanek – Tööõiguse komisjoni ei pea eelnõu selgitust korrektseks. Konkreetset juhul ei ole tegemist haldusasja vaidlusega halduskohtumenetluse seadustiku mõistes. Töötajal peab jääma võimalus vaidlustada lepinguline suhe. Seega, ei ole eelnõu seletuskirjas asjakohane järgmine lause, mis tuleks seletuskirjast välja jätta: *TVK eesmärgiga jõuda kiire lahenduseni on vastuolus olukorrad, kus näiteks võlaõigusliku lepingu ümberklassifitseerimine töölepinguks eeldaks, et TVK peab hakkama hindama, kui palju makse on vale lepinguliigi tõttu jäänud riigile tasumata ning kui suures ulatuses tuleks neid lisaks tasuda.*

- 2.2 **Eelnõu punktiga 10** täiendatakse TvLS-i §-ga 12¹, milles nähakse ette TVK tegevuse peale kaebuste esitamise ja lahendamise kord, mis on seni olnud TVK-s reguleerimata. Kavandatava lõike eesmärk on luua selge õiguslik alus töövaidlusmenetluse korralduslike ja menetluslike rikkumiste üle järelevalve tegemiseks. Uus kord sätestab, et pooled võivad TVK tegevuse peale esitada kaebuse Tööinspektsiooni peadirektorile, kui esineb kahtlus, et TVK on rikkunud seaduses sätestatud menetlusreegleid või jätnud vajalikud toimingud õigeks ajaks tegemata. Kaebus vaadatakse läbi kümne tööpäeva jooksul, välja arvatud juhul, kui kaebuse menetlus pikeneb objektiivsete asjaolude tõttu. Säte põhineb kohtute seaduse (KS) § 45 loogikal.

Ettepanek/kommentaar – Tööõiguse komisjoni hinnangul selline muudatus vastupidiselt pikendab menetlust, mitte ei lihtsusta ega kiirenda seda. Lisaks on sellisel juhul küsitav, kas töövaidluskomisjonile esitatud avaldus vaadatakse läbi 45 kalendripäeva jooksul arvates selle saamisest töövaidluskomisjonis (TvLS § 38 lg 1).

- 2.3 **Punktiga 20** täiendatakse TvLS-i § 26 lõike 2 punkti 4. Muudatuse kohaselt peab avalduses lisaks nõudesummale olema edaspidi välja toodud ka nõudesumma kujunemine ehk arvutuskäik. Teave nõudesumma kujunemise kohta on oluline info nii vastaspoolele kui ka vaidluse lahendajale.

TVK-s puudub kohtumenetluses eksisteeriv eelmenetlus, mille ülesandeks on muu hulgas välja selgitada hageja nõuded ja menetlusosaliste faktilised väited nõuete kohta. Muudatus aitab säästa menetlusosaliste aega, kuna võimaldab juba menetluse algstaadiumis kõrvaldada puudused ja ebatäpsused, mille klaarimine hilisemas etapis on oluliselt ajamahukam. Nii aitab muudatus edaspidi kaasa menetluste kiiremale lahendamisele, tõstes seeläbi TVK efektiivsust

Ettepanek – Töövaidlustes võib esineda olukordi, kus töötaja rahalise nõude suurus (nt tulemustasu suurus) sõltub tööandja valduses olevatest tõenditest. Sellisel juhul ei ole töötajal töövaidluskomisjoni pöördudes võimalik esitada nõude suurust ega arvutuskäiku. Töötaja poolt ei ole mõistlik esitada nõude suvalist suurust või arvutuskäiku.

Eelnevast lähtuvalt teeb tööõiguskomisjon ettepaneku TvLS §26 lõike 2 punkti 4 sõnatust muuta järgmiselt: „4) avaldaja selgelt väljendatud nõue, rahalise nõude korral nõudesumma ja selle arvestuskäik, *välja arvatud kui nõudesummat ja/või arvutuskäiku ei ole võimalik mõistlikult eeldades või asjaolusid arvestades esitada.*”

- 2.4 **Punktiga 23** täiendatakse TvLS-i §-ga 261, mis reguleerib tuvastus- ja viivisnõude esitamise õigust. Lõikes 2 sätestatakse, et TÖR-i kande tegemise, muutmise või kustutamise nõue eeldab

ka tuvastusnõuet töösuhte olemasolu, selle lõppemise või puudumise kohta. TVK poole pööratakse sageli registrikande tegemise, muutmise või kustutamise nõudega, kuid tegemist on olemuselt sooritusnõudega, mis eeldab lisaks tuvastusnõude esitamist (nt töösuhte olemasolu tuvastamise, töölepingu lõppemise tuvastamise, ülesütlemisavalduse tühisuse tuvastamise jms nõuded). Samas puudub praegu TvLS-is alus, millele TVK saaks tugineda näiteks puuduste kõrvaldamise määrust koostades. Seni on TVK avaldajatele selgitanud TsMS-is sätestatud korda vastavat regulatsiooni, kuid TvLS sellele ei viita.

Ettepanek/kommentaar: TÖRi kande muutmise nõude esitamine koos tuvastusnõudega tekitab esiteks küsimuse, kas koos tuvastusnõudega, nt nõudega tuvastada töölepingu ülesütlemise tühisus, tuleb alati esitada automaatselt ka TÖR kande muutmise nõue. Arvestades, et TvLS § 63 järgi teeb TVK nagunii otsuse alusel TÖRi kande, ei tundu mõistlik seda eraldi nõuda. Teiseks, kui poolte vahel ei ole vaidlust, et töösuhe on lõppenud, kuid tööandja ei ole lihtsalt lõpetamiskannet TÖRi teinud, ei tundu asjakohane esitada tuvastusnõuet.

- 2.5 **Punktiga 25** lisatakse TvLS § 27 lõikesse 2 punktiga 8 uus alus avalduse menetlusse võtmisest keeldumiseks, s.o juhul, kui avaldaja ei ole järginud TLS-i § 105 lõikes 1 sätestatud tähtaega ehk esitanud TVK-le avaldust ülesütlemise tühisuse tuvastamiseks 30 kalendripäeva jooksul arvates ülesütlemisavalduse saamisest.

Ettepanek: Tööõiguskomisjon teeb ettepaneku täiendada paragrahvi 27 lõiget 2 punktiga 8 järgmises sõnastuses: „8) avaldaja ei ole järginud töölepingu seaduse § 105 lõikes 1 sätestatud tähtaega ning töövaidluskomisjon ei ole tähtaega ennistanud .“

- 2.6 **Punktiga 39** täiendatakse TvLS § 37 lõiget 2 pärast sõna „asjaolud“ tekstiosaga „, kohalduva õiguse“. Eelnõu selgituste kohaselt töölepingule kohalduv õigus selgitatakse välja REÕS-i § 35 kohaselt.

Ettepanek: Tööõiguskomisjon teeb ettepaneku muuta eelnõu seletuskirja selgitust, mille kohaselt töölepingule kohalduv õigus selgitatakse välja REÕS-i § 35 kohaselt. Komisjoni hinnangul ei ole tegemist korrektse viitega. Korrektne viide: Töölepingule kohalduv õigus selgitatakse välja REÕS-i ja Rooma I määruse alusel.

- 2.7 **Punktiga 53** muudetakse TvLS § 43 lõike 4 sõnastust selliselt, et TVK arvestab pärast ettenähtud tähtaega esitatud tõendeid vaid siis, kui seatud tähtaega on ületatud mõjuval põhjusel.

Ettepanek/kommentaar: Tööõiguskomisjoni arvates võrreldes sätte praegust ja kavandatud sõnastust, ei ole selles kvalitatiivset erinevust, mis peaks vähendama mõjuva põhjusega tõendite hilinenud esitamist. Pigem tundub uus sõnastus isegi istungil uusi tõendeid esitama julgustav.

(allkirjastatud digitaalselt)

(allkirjastatud digitaalselt)

Anne Värvimann
istungi juhataja

Katrin Sarap
istungi protokollija